

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Apare odată pe săptămână sub direcția și în editura „SOLIDARITĂȚII” asociația Institutelor financiare române
Redacția și administrația, Cluj, Piața Unirii No. 8.

Membrii asociațiunii „SOLIDARITATEA” sunt:

Agricola (Hunedoara), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Aurora (Năsăud) Avrigeană, Bănățana, Banca Agrară, Soc. An. privilegiată Cluj, Banca Centrală pt. Industrie și comerț Cluj, Banca Poporală (Caransebeș, Banca Poporală (Dej), Banca Poporală (Arpașul-inf.), Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Boșșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de păstrarea (Mercurea), Cassa de păstrare (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreană, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Codrul (Buteni) Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (Gherla), Cordiana, Coroana (Cluj), Corvineana, Creditul Bănățean (Lugoj Crișana Cugierenu, Decebal, Detunata, Doina, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria Goronul Aiud), Garanțierul Bănățan (Mehadia), Insoțirea de credit (Veștem), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul (Alba-Iulia), Isvorul (Sebeșul inf.) Isvorul (Sângiorgiu), Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniavea), Murășiana Murășanul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoiul, Noișana, Olteana, Oravițana, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Săcădate), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. de impr. și păstrare (Ilva-mare), Rătreașana (Cap.-Mănăștur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Secășana, Selăgeana, Silvania, Someșana, Speranța (Hosman), Șercăiana, Șoimul (Uioara), Șoimul (Vașcău) Târnavăana, Timișana, Țibleşana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sănmărtin), Vulturul (Tășnad) Zărăndeana, Zlăgneana, Zorile (Banca Invățătorilor).

ABONAMENTUL

PE 1 AN LEI 200. — PE 1/2 AN LEI 100.

NUMĂRUL 4. — LEI.

Director VASILE VLAICU

TAXA PENTRU INSERTIUNI:

De fie-care cm 6 Lei.

Bilanțurile după tarif special.

Moratoriul creanțelor creditorilor particulari.

Ca o consecință a tendințelor generale de revenire la stări din ce în ce tot mai consolidate urmează o destindere tot mai pronunțată în etalonul dobânzilor creditelor particulare.

Piața financiară se pare, că a revenit la epoca abandonării operațiunilor de credit practicate de către creditorii particulari față de debitorii de aceeași categorie.

Într'adevăr acest gen de operațiuni, numit și cămătărie sau bancherie clandestină și-a trăit traiul.

„Imp'umuți pentru dobândă și pierzi capetele!”, aceasta este experiența definitivă dar și concluzia finală, ambele deduse din ultimele fenomene desfășurate înaintea ochilor publicității.

Firme comerciale particulare, unele cu renume mondial de soliditate și de solvabilitate cu sute de creditori — în majoritate creditori particulari — și-au depus inventarul și registrele, chemând lumea la masa falimentară.

Și astfel, pe această cale, s'a ajuns la concluzia, că nu e bine, ca omul să-și mai încredințeze banii, nici chiar cu dobândă maritimă, particularilor, deoarece siguranța capitalului prețuește mai mult decât cel mai mare etalon de dobânzi.

Când vântul produce vârtejuri de praf, paie și bucățele de hârtie pe la colțurile străzilor, sunt semne de furtună apropiată.

Prin analogie, în piața financiară, furtuna este moratoriul datoriilor particularilor către particulari.

Aceea, ce s'a făcut cu creditorii în valută forte ai străinătății, urmează la rând cu creditorii, particulari interni în valuta națională pornită spre fortificare.

Deocamdată nu avem în țară o asemenea lege, care să reglementeze amănările și așteptările cerute de către debitorii particulari dela creditorii de aceeași categorie.

Ar fi destul de rău pentru un cetățean, care încredințându-și banii unui debitor particular, a crezut să-și sporească banii cu o dobândă înzecită aceleia, care i-s'a oferit de o bancă solidă, dacă s'ar pomeni acum cu o lege, care să deie dreptul debitorilor de a-și regula datoriile pe o durată de timp de 10—15 ani, așa cum însuși Statul și-a regulat datoria sa față de Banca Națională.

O lege a moratorului creanțelor creditorilor particulari ar fi egală cu lovitura de grație bancheriei clandestine, deoarece omul nu-și dă banii din mână nici pentru dobânda de sută la sută atunci, când știe, că debitorul la scadență are dreptul să zică: „Nu plătesc astăzi ci numai peste 5, 10, 15 ani”.

Dar astăzi, când lipsește o asemenea lege, moratoriul nu este legal, ci așa se pare, că

s'a introdus pe piață un fel de moratoriu forțat, un dușman cu atât mai rău pentru banchea clandestină.

Semnalăm această apariție, dela care se poate aștepta cu drept cuvânt o reducere serioasă a dobânzilor, deoarece omul preferă să-și aleagă dintre două rele totdeauna răul cel mai mic și fiind amenințat să-și piardă ori capitalul ori dobânzile, mai bine renunță la cele din urmă.

Bancheria clandestină se convinge din zi în zi tot mai mult, că e mai bună o mică dobândă modestă oferită de o bancă solidă, decât suta la sută oferită de debitorii supuși moratorului, fie legal, fie forțat.

Consecința firească este reducerea dobânzilor.

Se vorbește de o lege, care ar intenționa să desființeze pur și simplu creanțele particularilor față de particulari, reglementând în acelaș timp și operațiunile bancare, cari să rămână sub deplină protecție a legii, pe lângă anumite condițiuni.

Credem, că o asemenea lege, fiind contrară Constituției și având drept obiect desființarea unuia dintre drepturile civile cardinale, nici nu poate ajunge în discuția Corpurilor Legiuitoare.

Față de aceasta, precum și față de legea uzurei, ajunsă în desuetudine la nivelul ei de peste 10—12% admis de legea unificării procedurii, ba chiar desființată în ce privește latitudinea dintre 8% și 10 resp. 12%, apare prea evident, că legea moratorului creanțelor particulare este totuși mai eficace, fiind în acelaș timp și în concordanță cu toate literele legilor în vigoare.

Singura obiecțiune discutabilă, referitor la legea moratorului intern, este că n'ar fi decât o deghizare a desființării creanțelor.

Sunt argumente atât pentru cât și contra acestei teze.

Moratoriul însă nu desființază decât pretențiile exagerate ale unei îmbogățiri fără cauză precum și extrema disperare a unei populații amenințată cu pierderea economică, de asemenea fără nici o cauză.

Vom urmări cu atențiune desfășurarea chestiunii în toate peripețiile ei.

V. VI.

O conferință a delegaților „Solidarității”

Noua lege a timbrului face necesară convocarea unei conferințe urgente a delegaților tuturor băncilor „Solidarității”.

Legea timbrului și a impozitului pe acte și fapte juridice în Art. 14 § 5, punctul b, prevede că :

Depozitele de bani făcute la instituțiunile de bancă se vor taxa :

fără termen sau până la 6 luni cu impozit de 0.05%

peste 6 luni cu impozit de 0.02%

Impozitul se va percepe la prima încheiere a contului, la cifra maximă a depozitului, la încheierile următoare asupra diferenței, iar în cazul, când vr'un depozit se lichidează, impozitul se va percepe în momentul retragerii banilor.

Băncile sunt obligate să verse global impozitul cuvenit Statului pentru toate depozitele în termen de 30 zile dela închiderea semestrială a conturilor.

Paragraful 6, al articolului 14, din legea timbrului prevede, că convențiunile de deschidere de credit simplu, sau în cont curent, dacă nu sunt asigurate și prin alte acte supuse impozitului se vor taxa cu 0.20%.

Aplicarea acestor dispozițiuni va produce mari dificultăți în gestiunea băncilor, întrucât după cum s'au declarat mai mulți directori de bancă, în cazul, că se va cere calculul impozitului pentru fiecare depozit în parte, această operațiune — mai ales la băncile mai mari — va cere registre separate de contabilitate, atrăgând după sine sporirea personalului.

Dealtcum și controlul fiscal privitor la constatarea impozitului va fi aproape imposibil la băncile cu deponenți mai mulți.

Pentru evitarea acestor dificultăți și pentru că dreptul fiscoșului să fie apărat, se pune la ordinea zilei următoarea propunere :

Contul depozitelor de bani făcute la bănci, pe libel de depunere, de regulă se închide semestrial la finele lunii Iunie și Decembrie, iar depozitele în contul curent se lichidează trimestrial. Astfel fiind, ar fi potrivit, ca impozitul proporțional asupra depozitelor găsite la 1 Mai 1927, să se calculeze în modul următor :

Din bilanțul încheiat la finele anului 1926 se va constata suma globală a depozitelor, la care se va adăuga depozitele făcute în lunile Ianuarie, Februarie, Martie și Aprilie a. c. dar totodată se vor scădea depozitele ridicate în acelaș interval. produsul va reprezenta suma depozitelor existente la 1 Mai 1927, urmând

a se constata raportul între depozitele făcute pe un termen mai mare de 6 ani față de depozitele fără termen sau până la 6 luni și asupra sumelor globale, ce vor rezulta se va aplica cota impozitului de 0.05% respective de 0.02%.

Depozitele ce se vor ridica după 1 Mai a. c. se vor putea constata lunar, urmând ca impozitul cuvenit asupra lor să se verse în luna următoare, bine înțeles într-o sumă globală.

La încheierea bilanțului pe anul 1927, se va constata sporul depozitelor și asupra aceluia se va stabili impozitul cuvenit după procedeu de mai sus.

În ce privește depozitele în contul curent, acestea lichidându-se trimestrial impozitul proporțional asemenea se va putea constata și percepe trimestrial.

Se pune întrebarea că la depozitele în cont curent impozitul se va percepe ca la depuneri cu 0.05% respective 0.02% ori ca la creditele în cont curent cu 0.20% ?

În ce privește convențiunile de deschidere de credit simplu, fără a fi asigurat cu cambii (polițe), act de ipotecă sau de garanție, numărul convențiunilor de mai sus fiind neînsemnat constatarea impozitului proporțional se va putea face conform instrucțiunilor prevăzute în lege.

O altă chestiune, care se pune pe tapet este tratamentul special și transitoriu necesar cu privire la impozitul de echivalent asupra bunurilor de mână moartă.

Potrivit dispozițiunii art. 16 din Legea Timbrului, persoanele juridice de interes public și privat vor fi supuse :

1. pentru bunurile imobiliare prin natura lor fără deducerea sarcinilor cu 0.30%
2. pentru bunurile mobiliare cu 0.10%
3. societățile pe acțiuni și cooperative numai pentru bunurile imobiliare cu 0.12%

În baza acestei legi administrațiile financiare din țară au fost invitate să pue în vedere persoanelor juridice de interes public sau privat să facă declarațiune scrisă până la 31 Mai a. c. după instrucțiunile stabilite

de lege pentru bunurile mobiliare și imobiliare, ce sunt impozabile.

În cazul că nu se supun acestor dispozițiuni, persoanele juridice indicate mai sus, devin pasibile de amendă prevăzută la art. 76 din lege.

Având în vedere, că în Transilvania și Banat impozitul de echivalent asupra persoanelor juridice la data de 1 Mai 1927 a fost deja în ființă, fiind rămas dela regimul maghiar, acest impozit a fost stabilit definitiv pe anul curent și anume :

1. persoanele juridice, a căror înființare e pendentă dela aprobarea Regelui sau guvernului plătesc

- a) după valoarea averii imobile impozit de 0.5%.
- a) după valoarea averii imobile impozit de 0.5%.
- b) după valoarea netă a averii mobile impozit de 0.2%.

2. celelalte persoane juridice, înțelegând și comunele bisericesti și administrative plătesc

- a) după valoarea averii imobile impozit de 0.4%.
- b) după valoarea netă a averii mobile impozit de 0.2%.

3. societățile pe acțiuni și cooperativele plătesc numai după valoarea averii imobile

impozit de echivalent cu 0.2%.

Astfel fiind, dacă noua lege se va aplica, în ce privește impozitul de echivalent, cu începere dela 1 Mai a. c. pentru anul 1927, toate persoanele juridice din Transilvania și Banat vor fi impuse de două ori, odată după legea maghiară și a doua oară după legea de unificare.

Pentru evitarea cazului dublei impunere, ar fi indicat, ca la persoanele juridice din Transilvania și Banat cari au fost impuse pe anul 1927, după legea maghiară, impunerea să se mențină ca binefăcută, urmând, ca noua impunere după legea de unificare să se facă numai dela 1 Ianuarie 1928.

Eventual să se ordone, că vechile impuneri făcute pe anul 1927, să se anuleze, iar plățile făcute să se treacă în contul noului impozit de echivalent.

Acestea și alte chestiuni de interes comun pentru toate băncile „Solidarității“ ar fi bine, dacă s'ar discuta la o conferință specială, pe care biroul ar convoca-o de urgență la cererea mai multor membri ai însoțirii noastre.

Băile Stoiceni S. A. Târgul Lăpuşului.

CONVOCARE

Băile Stoiceni S. A. ține în 28 Mai 1927 la 10 oare a. m. în Stoiceni în biroul societății

II-a Adunare generală ordinară

la care sunt invitați domnii acționari.

Ordinea de zi:

1. Raportul consiliului de administrație, conturile Bilanț și Profit și pierdere încheiate la 31 Dec. 1926.
2. Raportul cenzorilor, propunere pentru acoperirea pierderii, descărcarea consiliului de administrație și a comitetului cenzorilor.
3. Hotărârea asupra chestiunii, dacă să se continue gestiunea societății cu privire la pierderile de până acum, sau să se lichideze societatea.
4. Alegerea cenzorilor.

Din ședința comitetului de administrație ținută la Stoiceni, 26 Aprilie 1927.

Consiliul de Administrație

Cont Bilanț.

Activ. I. Cassa Lei 2,953.— Domeniul Stoiceni, Izvorul de apă minerală, clădiri Lei 2,787,691·80 III. Mașini și unelte Lei 262,106 — IV. Sticle și lăzi Lei 628,757·— V. Mobilier Lei 12,455 — VI. Cont de construcții Lei 353,595·80 VII. Conturi curente debitoare Lei 981,961·09 VIII. Pierderea anului 1925 Lei 3,762·92 IX. Pierderea anului 1926 Lei 464,870·79 Total Lei 5,498,153·40.

Pasiv: I. Capital acționar Lei 2,500,000·— II. Spese de emisiune Lei 42,944·— III. Conturi curente creditoare Lei 2,955,209·40 Total Lei 5,498,153·40.

Contul Profit și pierderi.

Eșite: Salare Lei 173,038·15 II. Plăți la lucrători Lei 53,767·25 III. Cheltuieli de exploatare Lei 225,731·25 IV. Cheltuieli generale Lei 154,126·96 V. Impozite taxa la apă minerală, cifra afacerii, după salare) Lei 101,139·80 VI. Dobânzi la cont curent Lei 544,456·30 Total Lei 1,252,259·71·—.

Intrate: I. Din exploatarea apei minerale Lei 779·888·92 II. Venite agricole Lei 7,500·— III. Pierdere Lei 464,870·79 Total Lei 1,252,259,71·— Stoiceni 31 Dec. 1926.

Pentru contabilitate *Buteanu Cornel* m. p. director executiv contabil autorizat.